Lastništvo časopisa Delo

CRTO PoD

1995

Novinarji postanejo večinski lastniki

V procesu lastninjenja se je Delo leta 1995 preoblikovalo v delniško družbo. Večino delnic so si razdelili zaposleni in nekdanji zaposleni.

Lastniški deleži (%)

Lastniki Dela v letu 1995

LASTNIKI

Zaposleni **60 %** | Republiški sklad za razvoj: **20 %** | KAD: **10 %** | SOD: **10 %**

1999 – 2003

Trgovanje z delnicami

Po preoblikovanju v delniško družbo se je začelo notranje trgovanje z delnicami. Cena delnice se je s prvotnih 1000 tolarjev dvignila najprej na 4000 in nato na 7000 tolarjev. Januarja 1999 so začeli z delnicami Dela trgovati na ljubljanski borzi in cena delnic se je v prvem tednu dvignila na skoraj 18.000 tolarjev. Poznaje je presegla 20.000 tolarjev. Zaposleni so začeli množično prodajati delnice in njihov (pre)večinski lastniški delež se je začel zmanjševati.

Dobički zaposlenih

500 SIT
Prvotna cena delnice: 1000 tolarjev, zaradi možnosti nakupa s polovičnim popustom: 500 tolarjev

18.000 SIT
Cena na borzi po prvem tednu trgovanja

POVPREČNO NALOŽBE
Zaposleni, ki so v Delo vložili samo lastniški certifikat, so si lahko za delnice kupili avto srednjega razreda. Pogumnejši so si lahko po prodaji delnic kupili stanovanja in hiše.

Lastniški deleži – september 1998 (%)

Lastniki Dela v letu 1998

LASTNIKI

PID Skala: **20 %** | KAD: **10 %** | Druge PID: **10,4 %** | Zaposleni: **49,6 %** | SOD: **10 %**

Lastniški deleži – januar 2003 (%)

Lastniki Dela v letu 2003

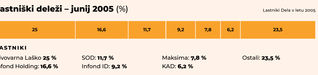

LASTNIKI

PID Zvon 1: **25 %** | Maksima 1: **11,1 %** | KAD: **6,6 %** | Zaposleni: **16,1 %** | SOD: **11,7 %** | Infond ID: **6,8 %** | Ostali: **22,7 %**

2005

Lastniška parkirišča pivovarne Laško

V lastništvo Dela je 2003 vstopila Pivovarna Laško, ki je od Krekove družbe (oziroma pida Zvon 1) kupila 26,8-odstotni delež časopisa. Dejanski delež pivovarne je bil sicer večji, saj je bila lastniško povezana s skupino Infond (naložbeni del banke Nova KBM), ki je preko povezanih družb prav tako krepila lastniški delež v Delu. Skupina Infond je bila tudi največja lastnica Pivovarne Laško.

Do poletja 2005 je imela Pivovarna Laško z Infondom in nekaterimi manjšimi lastniki že večino Delovih delnic. Za nakup Dela naj bi se Laščani odločili tudi zaradi vpliva na javno mnenje med »pivovarsko vojno«, ko sta se za nakup Pivovarne Union vec let potegovala Pivovarna Laško in beligiški Interbrew. Takrat se izpopolnili sistem lastniških »parkirišč«, ki so ga uporabili tudi pri prevzemu Dela.

Lastniški deleži – junij 2005 (%)

Lastniki Dela v letu 2005

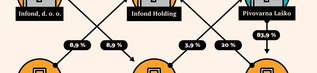

LASTNIKI

Pivovarna Laško: **25 %** | SOD: **11,7 %** | Maksima: **7,8 %** | Ostali: **23,5 %** | Infond Holding: **16,6 %** | Infond ID: **9,2 %** | KAD: **6,2 %**

Mreža Pivovarne Laško

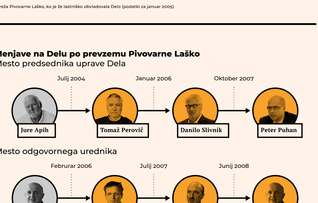

Mreža Pivovarne Laško, ko je že lastniško obvladovala Delo (podatki za januar 2005)

Delo postane politični plen

Pri tedanjemu predsedniku vlade Janezu Janši so se sestali predsednik uprave Pivovarne Laško Boško Šrot, predsednik uprave Istrabenz Igor Bavčar, državna sekretarka na ministrstvu za gospodarstvo Andrijana Starina Kosem in predsednik uprave KD Group Matjaž Cantar. Pivovarna Laško je po tem sestanku v zameno za nakup državnega deleža Mercatorja prepustila vodenje Dela nadzornikom, ki so bili bližu tedanji vladi Janeza Janše.

Menjave na Delu po prevzemu Pivovarne Laško

Mesto predsednika uprave Dela

Mesto odgovornega urednika

2006–2007

Padec naklade zaradi političnega kadrovanja

Danilo Slivnik je postal januarja 2006 predsednik uprave Dela. Februarja je imenoval Petra Jančiča za odgovornega urednika časopisa. Njegovemu imenovanju je nasprotovalo 87 odstotkov novinarjev, ki so se udeležili glasovanja. Oba sta poskušala spremeniti uredniško usmeritev časopisa z leve sredine na desno.

Njun mandat je trajal manj kot dve leti. Julija 2007 so zamenjali Petra Jančiča, oktobra je odstopil še Slivnik.

Časopisu Delo je naklada enakomerno padala že prej, a se je krivulja padanja naklade opazno prelomila prav med zimo 2006 in 2007, ko sta Delo vodila predsednik uprave Danilo Slivnik in odgovorni urednik Peter Jančič. Prodana naklada se je v Delu do odhoda Danila Slivnika oktobra 2007 zmanjšala za vec kot 9.000 izvodov, kar bistveno presega trende prejšnjih let. Drugi časopisi takrat niso občutili tako ostrega padca naklade, saj pri nji ni bilo takšnega medijsko odmevnega kadrovanja.

Revidirane prodane naklade

Vir: SOZ

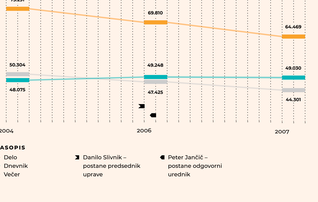

ČASOPIS

- Delo
- Dnevnik
- Večer

Danilo Slivnik – postane predsednik uprave

Peter Jančič – postane odgovorni urednik

2007–2008

Laško prevzame Delo in Večer

Pivovarna Laško, Radenska in Talis (obe družbi sta bili v lasti Pivovarne Laško) so aprila 2007 objavili prevzemno ponudbo za Delo in pridobili 94-odstotni lastniški delež. 11. septembra 2007 so vse delnice prenesli na Pivovarno Laško. Cena odkupa je bila 135,5 evra za delnico.

Po podatkih iz delniške knjige je bilo Delo – in s tem posredno Pivovarna Laško – junija 2005 tudi delilo lastnik Večera. Novembra 2008 pa je uprava obvestila zaposlene, da je Delo kupilo še 59-odstotni delež Večera in povečalo lastniški delež na 79 odstotkov.

Urad za varstvo konkurence (UVK) je sprožil postopek zaper Delo zaradi domnevno nezakonite koncentracije lastništva. Naslednje leto je UVK prepovedal koncentracijo Dela in Večera ter Delu naložil prodajo Večera.

Pivovarna Laško se razkrije

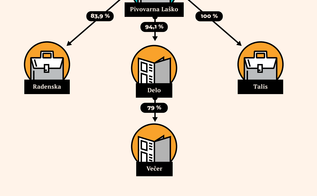

2015

Velika izguba vrednosti

Oktobra Delo kupi družba FMR, del idrijske skupine Kolektor, ki jo predstavlja poslovnež Stojan Petrič. Za Delo so plačali 7,3 milijona evrov. To je bistveno manj kot je bilo Delo vredno ob vstopu na borzo leta 1999 ali po prevzemu Pivovarne Laško leta 2007.

Razlogov za padec vrednosti je več: spremenjene bralne navade in padec naklade, umik oglaševalcev in lastniki, ki niso znali upravljati medijskega podjetja, ampak so s politično motiviranim kadrovanjem vplivali na izgubo verodostojnosti.

Vrednost Dela

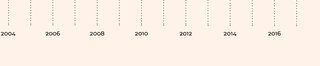

1999
1,2 milijarde tolarjev ali *50 milijonov evrov (ocena glede na letošlo izdanih delnic in vrednost delnice po zaključu trgovanja na ljubljanski borzi)*

2007
90 milijonov evrov *(ocena glede na letošlo izdanih delnic in pomnoženo odkupno ceno delnice ob javni prevzemni ponudbi: 135,5 evra)*

2008
Pivovarna Laško je vrednost naložbe v Delo ocenila na 94 milijonov evrov.

2015
7,3 milijona evrov *(kolikor je plačal FMR)*

Revidirane prodane naklade

(Danes je naklada približno 20.000) Vir: SOZ

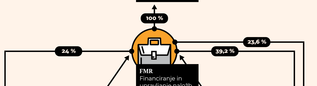

2020

Vplivi lastnika na vsebino

Vršilca dolžnosti odgovornega urednika Dela Uroša Urbasa 1. aprila zamenja Bojan Budja, sicer urednik Slovenskih novic. Marca je Urbas pred novinarji spregovoril o nespečenjih pritiskih predstavnika lastnika Stojana Petriča na urednike in novinarje Dela.

Urbas je na Delu prvi predstavil seznam imen nekaterih vplivnih posameznikov, ki so bili nedotakljivi ali deležni »posebne obravnave«. Na prvem seznamu so bili:

- Stojan Petrič: idrijski poslovnež in predstavnik lastnika Dela
- Zoran Jankovič: župan Ljubljane
- Aleksander Mervar: direktor ELES
- Gregor Golobič: nekdanji politik in lobist

Novi lastniki so od urednikov in novinarjev pričakovali, da bodo lojalni podjetju. To je med drugim pomenilo pozitivno poročanje o Kolektorju in njegovih poslovnih partnerjih. Kolektor je namreč s podjetjem Kolektor Koling in drugimi povezanimi podjetji kandidiral za več velikih gradbenih poslov v Ljubljani in na področju energetike.

Lastniška mreža Kolektor

Vir: AJPES, podatki za junij 2019

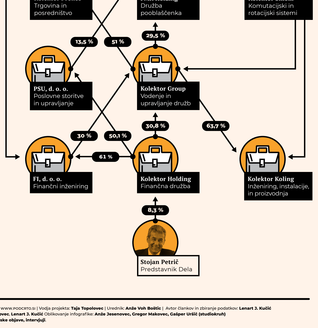

CRTO PoD

Infografika je del projekta **Medijska lastništva** na www.mediafax.si | Vodja projekta: **Taja Topolovec** | Urednik: **Aida Vah Bešić** | Avtor članku in zbiranje podatkov: **Lenart J. Kučić** | Zasnova infografike: **Aida Vah Bešić, Taja Topolovec, Lenart J. Kučić** Oblikovanje infografike: **Anže Jesenovec, Gregor Makovec, Gašper Uršič (studioturh)** | Viri: **Ajpes, KDD, SOZ, Gvin, sodni register, medijske objave, interviji**